

«Ποιὲ δὲν εἶν' ἀργὰ»

Τοῦ Σάμερ Ἀρθουρ Λόγκ

Η ΝΕΑ ΤΟΡΚΗ διψᾷ γιὰ ἐπαρχιακὸ ρυθμὸ ζωῆς, γιὰ μιὰ ζωὴ μὲ συντελεστὲς ἀπλοῦς, εὐκολώτερους, γιὰ ἓναν μηχανισμό πρὸ βραδυστροφῆς, μὲ δυσκολίες πρὸ φυσιολογικῆς, πρὸ κλασσικῆς, μὲ ἐμπλοκὲς πρὸ δὲν χρειάζονται ψυχχαναλυτικὰ ἰνστιτούτα γιὰ νὰ λυθοῦν, μὲ ἀνθρώπινες σχέσεις ὅπου διατηροῦνται ἀδιάσπαστες οἱ στοιχειώδεις μορφές ὁργανώσεως καὶ ἀμύνης, ὅπως εἶναι τὸ ζεύγος· διψᾷ γιὰ ἓναν βιοτικὸ χῶρο, ὅπου ἡ δρᾶσις νὰ μὴ στρουμώχνηται κάθετα, νὰ μὴ πνίγεται στὸν ἀλύπητον ἀγῶνα καθ' ἑνός.

Ὁ Σάμερ Ἀρθουρ Λόγκ ἔχει σωστὴ διαίσθησις τὸ ἔργο του ἔχει μιὰ ζέστη καὶ μιὰ ἀπλὴ γεύσι, πρὸ φαντάζομαι ὅτι θὰ καταπραῦνη τὴν κουρασμένη, τὴν παραπονεμένη ψυχὴ τοῦ Νιουγιρκέζου, ὅπως μᾶς ἡσυχάζει ἐμᾶς ὅταν σχολάμε ἀπὸ ἐπίτονη δουλειὰ ἓνα κοιλούρι. Δὲν ἀπορῶ γιὰ τὴν ἐμπορικὴ ἐπιτυχία στὸ Μπροντουαίη.

Ντόμπρα τὰ πρόσωπα καὶ ντρίτες οἱ σχέσεις τους. Ἐνα κ' ἓνα κάνουν δύο: Ἡ γενεὰ τῶν γονέων: ὁ κ., ἡ κ. Λάμπερτ. Ἡ κόρη τους Κέιτ, ὁ γαμπρός τους Τσάρλντ: ἡ νεώτερη γενεά. Δύο καὶ δύο κάνουν τέσσερα. Αὐτὴ τὴν τόσο ἀπλᾶ τετραγωνισμένην εἰκόνα ἔρχεται ἓνα νέο στοιχείο καὶ τὴν περικλύει. Τὸ εὐτυχές, ὅσο καὶ πολὺ ἀπλὸ εὖρημα τοῦ νέου συγγραφέως εἶναι ὅτι, ἀντὶ νὰ διασπασθῇ ἡ στατικότητα αὐτοῦ τοῦ τετραγώνου μὲ τὴν εἰσβολὴ νέων παραγόντων ἀπ' ἔξω, μὲ νέους πειρασμούς, μὲ νέα ἐνδιαφέροντα, ἡ μικρὴ αὐτὴ μονὰς ἀναταράσσεται μὲ τὸν πρὸ ἀπροσδόκητο, ἀλλὰ καὶ πρὸ φυσικὸ τρόπο ἐνδοθεν ἀπὸ ἓνα «πρόσωπο» παρὸν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὥς τὸ τέλος, ἀλλὰ ἀγέννητο ἀκόμα: ἡ κ. Λάμπερτ, ἡ μεσόκοπη μαρὰ μὲ τὴν παντρεμένη κόρη, περιμένει μωρό.

Τὸ συμπαθητικὸ αὐτὸ νέο θὰ δυσκολευτοῦν νὰ τὸ δεχθοῦν ὅλοι οἱ ἄλλοι μέσα στὸ σπίτι, πρὸ εἶχαν μάθει νὰ ὑπολογίζον ὑπερμέτρως στὰ ἀνεξάντλητα ἀποθέματα στοργῆς, στὴν αὐτοθυσίαν, στὴν ἐργατικότητα τῆς «μαμᾶς». Θὰ ξαφνιαστοῦν θὰ γκρινιάξουν· στὸ τέλος θὰ πάρουν ἀπόφασι αὐτὴ τὴν ὀψιμη μητρικὴ ἀποστέρησι γιὰ χατήρι τοῦ μωροῦ τοῦ ἀγέννητου ἀκόμα, πρὸ δικαιούται μὲ τὴν σειρά του μιὰ μοῖρα στοργῆς· θὰ κοιτάξουν νὰ σταθοῦν στὰ πόδια τους.

Ἡ ὀψιμη ψυχικὴ ἐνηλικίωσις τῶν τριῶν ἐχαϊδεμένων παιδιῶν τοῦ σπιτικοῦ: τοῦ γερο-Λάμπερτ, τῆς κόρης, τοῦ γαμπροῦ, συντελεῖται μπροστὰ στὰ μάτια μας σὲ μιὰ σειρά ἀπὸ συμπαθητικὰς εἰκόνας τῆς ἀμερικανικῆς ἐπαρχιακῆς ζωῆς, μὲ

βραδύτητα πρὸ χαρίζει στὴν ψυχὴ ἓνα εὐεργετικὸ «ρελάξ».

Οἱ σκηνές αὐτὲς ἔχουν συννὰ μιὰ ἀφέλεια περισσότερο ἀπὸ παιδική· ἔχουν τὴν ἀφέλεια ἐνὸς μακάριου ἰσόβιου παιδισμοῦ· ἐκεῖνες λόγου χάριν ὅπου πρωταγωνιστοῦν ἡ μπανιέρα καὶ ἡ λεκάνη τοῦ ἀποχωρητηρίου.

Ὁ παιδισμὸς αὐτὸς εἰσπράττεται θετικά, ὄχι μόνο ἀπὸ τὸ ἀμερικανικὸ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ κοινόν. Ἐκεῖνο πρὸ κάνει αὐτὴ τὴ σειρά τῶν τόσο ἀσήμαντων γεγονότων νὰ ἀντέξη, νὰ προσφέρεται εὐχάριστα στὴν χαλαρή, ἀλλὰ πρόθυμη καὶ ἀνετη παρακολούθησι τῆς προσογῆ· εἶναι τὸ ὑγιές, τὸ ξύπνιο (παρὰ τὸν κάθε τόσο ὑπνώτιοντα — ἴσως καὶ θελημένα, χάριν τοῦ «ρελάξ» — ρυθμὸ ἐξελέξεως) ἐνστικτο τοῦ συγγραφέα. Τὰ μικροπεριστατικά πρὸ σκαρώνει ἔχουν ὅλα μιὰ θέσι ἀπάνω στοὺς κύριους ψυχολογικοὺς μας ἄξονες: Ἀνταγωνισμοὶ τῶν δύο γενεῶν, τῶν δύο φύλων, ἡ ἀντίστροφα συμμάχισ διασπαστικὴ. Ὅλα αὐτὰ διαγράφονται σωστὰ καὶ μὲ καλωσύνη. Ἐνας ἡμερος πόλεμος πρὸ ξεκουράζει.

Τὸ ἀνέβασμα τοῦ «Ποιὲ δὲν εἶναι ἀργὰ» μᾶς ἔφερε τὸ ἔργο τοῦ νέου Ἀμερικανοῦ συγγραφέως πολὺ κοντὰ μας. Ἡ κυρία Κατερίνα ἔπαιξε τὴν μεσόκοπη ἐπαρχιώτισσα ἔγκυο κυρία συμπαθητικὰ καὶ ἀνετα, ὅπως τὸ θέλει ὁ ρόλος τῆς. Ὁ Σπύρος Μουσούρης ἦταν πολὺ πειστικώτερος στίς τρυφερὰς στιγμὲς τοῦ γέρου πρὸ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ξαναγίνεται πατέρα, παρὰ στὴν ἡθογράφησι τοῦ γερο-Ἀμερικανοῦ «σκληροῦ» ἄντρα.

Ἡ Ξένια Καλογεροπούλου ἦταν θερμή, εὐαίσθητη, ξύπνια, πηγαία· μὲ πλοῦτο καὶ ἀκρίβεια στίς ἀντιδράσεις τῆς· μὲ φαντασία καὶ δροσιά.

Ὁ Γιώργος Κωνσταντίνου ἔχει κιόλας στὸ ἐνεργητικὸ του μιὰ ἐνδιαφέρουσα συλλογὴ ἀπὸ κωμικοὺς ρόλους, πρὸ δείχνουν τὴν ἐκτεταμένη γκάμα πρὸ μπορεῖ νὰ καλύψῃ τὸ χιούμορ του. Ὅλες οἱ δημιουργίες του φέρουν τὴν σφραγίδα μιᾶς ἰδιότυπης προσωπικότητας, πρὸ κατορθώνει πάντα νὰ ξαναβροῖσκη τὸν καλύτερο ἑαυτὸ τῆς χωρὶς νὰ ἐπαναλαμβάνεται.

Ὁ ἐγκυρότατος Σταῦρος Ξενίδης, ὁ Στέφανος Ληναῖος σὲ ἓναν σύντομο ρόλο, πλαισιώνουν καλὰ τοὺς ἄλλους.

Ἡ σκηνοθεσία τοῦ Μηνᾶ Χρηστίδη εἶναι αἰσθητὴ στὸ ρυθμὸ τῆς παραστάσεως, στὴν ἐρμηνευτικὴ γραμμὴ καὶ στὴν ἐπιμελημένη ἐπεξεργασία τῶν ρόλων.

Ταιριαστὰ τὰ σκηνικὰ τῆς Ρι-ακόνι καὶ ἡ μουσικὴ τῆς Κε-χαγιά.

ΑΛ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ